

Notitie Kerntaken

Met deze notitie geven wij uitvoering aan de toezegging die tijdens de politiebegrotingsbehandeling van 13 december 2004 is gedaan. Tijdens het begrotingsoverleg is toegezegd om in te gaan op de stand van zaken in de korpsen en activiteiten die niet (volledig) tot de kerntaken van de politie gerekend moeten worden. Tevens informeren wij u over het vervolg op de kerntakenbrief politie¹.

Deze notitie zal, gezien de onderlinge samenhang, gelijktijdig aan u worden gestuurd met de kabinetsreactie op het rapport van de commissie Leemhuis en de kabinetsreactie op de visie van de Raad voor Hoofdcommissarissen (RHC) op de politiefunctie. De Minister van BZK heeft reeds separaat het projectplan Veilige Gemeenten en het document "Veiligheid in Ontwikkeling" aan u verstuurd².

In deze notitie wordt ingegaan op de uitgangspunten van de kerntakendiscussie. Vervolgens worden het verloop van de kerntakendiscussie en de stand van zaken in de politieregio's beschreven. Op verzoek van de Tweede Kamer zal specifiek worden ingegaan op een aantal 'good practices' zoals de zorgmanager in Rotterdam. De notitie wordt afgesloten met een overzicht van een aantal actiepunten.

1   Uitgangspunten kerntakendiscussie

In het Veiligheidsprogramma "Naar een veiliger samenleving"³ is aangegeven dat de politie verantwoordelijk is voor de strafrechtelijke rechtshandhaving, de handhaving van de openbare orde en het verlenen van noodhulp en niet voor de algehele veiligheid en hulpverlening. Door het afsluiten van prestatieconvenanten met de korpsen zijn door het kabinet met name de verwachtingen op het gebied van de opsporings- en handhavingprestaties aangescherpt.

Het takenpakket van de politie is de afgelopen decennia voortdurend uitgebreid, ook met taken die eigenlijk niet tot de vaste politietaken gerekend mogen worden. Voor de politie is het steeds moeilijker geworden om op alle terreinen aan de verwachtingen te voldoen. Gecombineerd met de aangescherpte eisen op het gebied van de opsporing en de handhaving is een bezinning op de kerntaken van de politie noodzakelijk.

Daarbij geldt dat de politie de veiligheid niet alleen organiseert. Veiligheid is het resultaat van activiteiten en resultaten van verschillende overheden en overheidsdiensten op internationaal, landelijk, provinciaal en lokaal niveau, voorts door bedrijven, scholen, hulpverlening, maatschappelijke organisaties, maar ook door gezinnen en individuele burgers. Dit samenstel van verantwoordelijken voor veiligheid vormt het 'veiligheidsbestel'. Een begrenzing van taken van de politie is in de praktijk alleen mogelijk binnen een goed functionerend veiligheidsbestel. Dit vraagt zowel op lokaal niveau als op rijksniveau om coördinatie ter versterking van de samenwerking tussen de verschillende organisaties.

In de kerntakenbrief is vorig jaar een kader geschetst voor de politietaken. Hierin is aangegeven dat de politie voldoende moet toekomen aan de kerntaken, te weten de

---

¹ 15 juli 2004, TK 29 628, nr. 4

² Het projectplan "Veilige Gemeenten – gezamenlijk plan van aanpak BZK en VNG" en de handreiking "Veiligheid in ontwikkeling" zijn als bijlage gevoegd bij de brief "Naar een veiliger samenleving: aanvullende maatregelen om het lokaal veiligheidsbeleid te versterken en over de handreiking regierol gemeenten", TK 28684, nr. 60.

³ Veiligheidsprogramma: naar een veiliger samenleving, TK 2002-2003, 28684, nr. 1

strafrechtelijke rechtshandhaving, handhaving van de openbare orde en de noodhulp. Ook vervult de politie een rol in de (multidisciplinaire) aanpak van grootschalige rampen, conflict- en crisissituaties. Naast deze taken heeft de politie ook een taak op het vlak van het signaleren en adviseren op terreinen en onderwerpen die de primaire verantwoordelijkheid van andere organisaties betreft.

Voor de uitvoering van deze kerntaken staat de politie onder het gezag van de burgemeester voor wat betreft de handhaving van de openbare orde en de noodhulpverlening en de officier van Justitie voor wat betreft de opsporing. De uitvoering van deze taken is cruciaal voor de legitimiteit van de politie en de overheid als geheel. Burgers moeten kunnen vertrouwen op de aanwezigheid en effectiviteit van de politie. De lokale verwevenheid van de politie is een verworvenheid die behouden moet worden. Bij de uitvoering van de taken door de politie is een grens aan te geven: *daar waar het de primaire verantwoordelijkheid van andere organisaties betreft, moet de taak van de politie beperkt worden tot het signaleren, adviseren en overdragen/samenwerken.*

Uitgangspunt bij de kerntakendiscussie vormt het vergroten van de veiligheid van burgers, waarbij iedere actor binnen het veiligheidsbestel de eigen verantwoordelijkheid invult. De politie kan alleen een adequate bijdrage aan de veiligheid in onze samenleving leveren wanneer zij de eigenlijke politietaken goed kan uitvoeren.

Het doel van de kerntakendiscussie is:

1. het bieden van helderheid over de *politietaken*.
2. het overdragen van een aantal *oneigenlijke taken*.
3. het bijdragen aan een *verbeterde en meer gestructureerde samenwerking* met andere partijen.

Deze uitgangspunten worden hieronder toegelicht. In de eerste plaats leidt de kerntakendiscussie tot verduidelijking van de *politietaken*. Uitkomst van de kerntakendiscussie is dat er helderheid over de politietaken is zodat voor burgers en andere organisaties duidelijk is welke taken de politie uitvoert.

In de tweede plaats dient de kerntakendiscussie ertoe te leiden dat de politie *oneigenlijke taken* overdraagt. Oneigenlijke taken zijn taken waarvan de uitvoering capaciteit van de politie kost, terwijl anderen hiervoor verantwoordelijk zijn. De uitvoering van een aantal van deze taken gaat bovendien ten koste van de kwaliteit van de uitvoering, omdat de politie hiervoor onvoldoende is toegerust (bijvoorbeeld qua kennis en opvangmogelijkheden).

De kerntakendiscussie draagt in de derde plaats bij aan de versterking van een *verbeterde en meer gestructureerde samenwerking* met andere partijen. In de Kabinetsreactie op het rapport 'Politie in ontwikkeling' van de RHC is aangegeven dat de onderlinge relaties tussen de betrokken partijen in het veiligheidsbestel inzichtelijk gemaakt zullen worden, evenals welke taken en verantwoordelijkheden de partijen naar elkaar toe hebben.

Het **kabinet** is verantwoordelijk voor een landelijk eenduidig geformuleerd veiligheidsbeleid en de coördinatie van maatregelen die gericht zijn op de versterking van de samenwerking tussen de partners. Door de uitvoering van het Veiligheidsprogramma en de Midterm Review wordt de samenhang van het veiligheidsbeleid op landelijk en lokaal niveau versterkt. In paragraaf 4 zullen we nader ingaan op landelijke maatregelen.

De **gemeente** heeft de algemene bevoegdheid tot regeling en bestuur van de gemeentelijke huishouding. De burgemeester heeft de wettelijke taak voor de handhaving van de openbare orde. Het lokaal bestuur is tevens verantwoordelijk voor het verlenen van bouw-, milieu- en gebruiksvergunningen en het handhaven van de vergunningsvoorschriften (bijvoorbeeld de Wet op de kansspelen, de wet op de dierenbescherming, de Algemene Plaatselijke Verordening, de Winkeltijdenwet) en voor fysieke beheersaspecten (onderhoud, schoonhouden, verlichting).

Gemeenten zijn eerstverantwoordelijk voor de regie van het integraal lokaal veiligheidsbeleid. Zij zijn in de positie om het overzicht te hebben over de verschillende activiteiten van de vele betrokken instanties. Het invullen van de regierol is een belangrijke voorwaarde voor het ontwikkelen en uitvoeren van het lokaal integraal veiligheidsbeleid, waarbij doelen en activiteiten van verschillende actoren onderling zijn afgestemd en leiden tot een gemeenschappelijk resultaat. Het lokaal integraal veiligheidsplan bevat afspraken met partners die, ieder vanuit hun specifieke verantwoordelijkheid, een aandeel leveren in veiligheid. Het lokaal integraal veiligheidsplan en de prioriteiten van het openbaar ministerie vormen een belangrijk deel van de input voor de verdeling van de beschikbare politiecapaciteit in de politieregio, die in het Regionaal College wordt vastgesteld.

Het **openbaar ministerie** is bij wet verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, inclusief de daarbij horende opsporing van strafbare feiten. Het openbaar ministerie bekommert zich in het bijzonder om een gerichte inzet van het strafrecht waar dat effectief is. Anderen dienen te worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid waar andere maatregelen meer kunnen betekenen. Aangezien de strafrechtelijke rechtshandhaving zowel in de Politiewet 1993 als in de kerntakenbrief politie van 15 juli 2004 als één van de drie kerntaken van de politie is gedefinieerd, is het openbaar ministerie in mindere mate een actor in de kerntakendiscussie over de politie.

De **politie** bestrijdt de criminaliteit en onveiligheid door middel van de strafrechtelijke rechtshandhaving (opsporing) en de handhaving van de openbare orde; daarnaast verleent de politie noodhulp. Gegeven de beperkte mogelijkheden van het strafrechtelijk systeem is het noodzakelijk dat ook andere organisaties hun verantwoordelijkheid nemen voor veiligheid en de politie zich kan toeleggen op de uitvoering van de eigenlijke politietaken.

Er zijn veel verschillende **hulpverleningsinstanties** die gericht zijn op specifieke doelgroepen. Het is van groot belang dat zij onder regie van de gemeente goed samenwerken en er geen mensen buiten de boot vallen omdat zij niet duidelijk tot de doelgroep van één instelling behoren. In deze notitie gaat het met name om de begrenzing van de hulpverleningstaak van de politie daar waar hulpverleningsorganisaties primair verantwoordelijk zijn. Deze begrenzing ligt bijvoorbeeld bij hulpverlening aan overlastgevendenden met psychische en/of verslavingsproblemen, hulpverlening aan jongeren, medische hulpverlening en hulpverlening aan slachtoffers.

Burgers hechten veel belang aan veiligheid en nemen ook zelf initiatief om de veiligheid in hun buurt te vergroten, bijvoorbeeld door de inzet van buurtwachten. Van burgers mag ook een bepaalde mate van zelfredzaamheid verwacht worden, bijvoorbeeld door informatie zelf

op te zoeken in plaats van de politie vragen te stellen over openingstijden van winkels, informatie over evenementen en dergelijke. Burgers kunnen een belangrijke rol spelen bij de voorkoming en aanpak van problemen die de kwaliteit van die leefomgeving soms ernstig onder druk zetten. Buurtnetwerken kunnen bijdragen aan (een gevoel van) veiligheid.

2. Verloop van de kerntakendiscussie

De kerntakenbrief van juli 2004 is besproken met de Tweede Kamer, in de Raad voor Hoofddcommissarissen en het Korpsbeheerdersberaad. Tevens is de brief gezonden aan alle korpsen en gemeenten. De uitgangspunten van de kerntakenbrief en het belang van het voeren van een kerntakendiscussie werden over het algemeen onderschreven. Met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is overleg gevoerd over de regierol in het lokaal veiligheidsbeleid. De VNG inventariseert momenteel het verloop van de kerntakendiscussie in de Regionale Colleges. De uitkomsten van deze inventarisatie zullen in het Strategisch Beraad Veiligheid besproken worden.

In een aantal reacties op de kerntakenbrief werd enige zorg uitgesproken over de mogelijkheid dat de uitvoering van de taken na de overdracht door de politie tussen wal en schip valt. Een dergelijke situatie is onwenselijk. Taken kunnen pas worden overgedragen nadat hierover afspraken zijn gemaakt en de desbetreffende organisaties daadwerkelijk zijn toegerust om de uitvoering over te nemen. Ons is gebleken dat in de praktijk goede afspraken worden gemaakt over de wijze en het moment van overdracht.

In enkele reacties is de vrees uitgesproken dat de politie als gevolg van de kerntakendiscussie zou worden teruggetrokken uit de wijk. Dit is echter niet het geval: de uitkomst van de kerntakendiscussie leidt niet tot minder aanwezigheid van de politie in de wijk, maar juist tot meer focus op de uitvoering van de politietaken in de wijk. Zoals in de eerdergenoemde kabinetsreactie op 'Politie in Ontwikkeling' is weergegeven, is en blijft het handhaven van het gebiedsgebonden werken een belangrijk uitgangspunt voor de Nederlandse politie.

In de meeste politieregio's wordt momenteel een kerntakendiscussie gevoerd. Het initiatief komt in de regel van de politie, die zich in de dagelijkse praktijk met een groei aan taken en een toename van de complexiteit geconfronteerd ziet. Vastgesteld kan worden dat er een bewustwordingsproces op gang is gekomen, waarbij gemeenten, hulpverlening en andere partners erkennen dat de politie te zeer belast wordt met taken die eigenlijk bij andere organisaties thuishoren. Over het algemeen wordt vervolgens in goed overleg besproken om welke taken het gaat. De kerntakendiscussie vormt mede het startpunt om vanuit de problematiek in de omgeving te komen tot een gezamenlijke aanpak waarbij ook andere actoren hun bijdrage leveren. Daarbij worden zaken op scherp gezet: er ontstaat een noodzaak tot het maken van goede, concrete afspraken die niet vrijblijvend zijn.

Er is een aantal succesfactoren aan te geven bij het verloop van de discussie.

In de eerste plaats is de start van de discussie belangrijk. Bij de start van de discussie is het van belang dat de aanleiding en het doel van de kerntakendiscussie duidelijk worden uitgelegd. Het is belangrijk dat de kerntakendiscussie positief gestart wordt: de politie wil juist de uitvoering van de eigenlijke politietaken versterken en de aanpak van onveiligheid door de gehele veiligheidsketen verbeteren. In regio's waar de politie in een vroeg

stadium het bestuur bij de discussie betreft, ontstaat er gemakkelijker een constructieve samenwerking tussen politie en gemeenten.

In de tweede plaats is regionale samenwerking belangrijk. In de politieregio's zijn veel regionale samenwerkingsverbanden ontstaan. Vaak werken één of meerdere werkgroepen met vertegenwoordigers van het Regionaal College aan voorstellen. Voordeel is dat er regionale afspraken gemaakt worden over de rol en de taak van de politie en alle gemeenten in de regio meedoen. Gemeenten kunnen bovendien door regionale samenwerking hun krachten bundelen door de uitwisseling van best practices, het afstemmen van beleid en de inzet van kennis en capaciteit. Met name voor kleinere gemeenten is dit een groot voordeel. Ook kan er druk op gemeenten ontstaan om taken van de politie over te nemen wanneer een aantal andere gemeenten in de regio dit reeds heeft gedaan.

Voorbeeld
In een regio is aansluitend aan het convenant met de politie een convenant met gemeenten en OM afgesloten. Gemeenten verplichten zich om diverse organisatorische maatregelen te nemen (onder meer de aanwijzing van een portefeuillehouder integraal veiligheidsbestuur binnen het College en de ambtelijke ondersteuning; de zorg voor kennis en expertise, capaciteit en middelen ten behoeve van het integraal veiligheidsbeleid). Het convenant zal nog nader uitgewerkt worden. Ook is in deze regio afgesproken dat gemeenten aan het eind van de convenantperiode een collegiale audit uitvoeren om de stand van zaken te monitoren en de voortgang te stimuleren.

In de derde plaats moet de kerntakendiscussie niet te rigide gevoerd worden. Enige flexibiliteit blijft geboden. Er kan zich een dringende concrete situatie voordoen waarbij niet direct duidelijk is welke organisatie verantwoordelijk is voor de aanpak. Een dergelijke situatie wordt opgelost, maar kan later aanleiding zijn tot het maken van structurele afspraken en overdracht van taken. Daarbij geldt dat dit zorgvuldig gebeurt: alleen wanneer er overeenstemming is over de overdracht van taken, vindt de overdracht plaats.

3 Stand van zaken

In deze paragraaf gaat het om de stand van zaken bij de verschillende organisaties en de taken die in de politieregio's onderwerp van gesprek zijn.

Dit overzicht is niet volledig, maar bevat de meest voorkomende en/of meest prangende onderwerpen. Tevens wordt een aantal 'good practices' weergegeven. Deze voorbeelden illustreren de ontwikkelingen die in gang zijn gezet; zij zijn niet per definitie overal direct toepasbaar.

3.1 Politie

In alle politieregio's is de politie in toenemende mate alert op de toegevoegde waarde die de politie heeft in het veiligheidsbeleid en de taken waarbij anderen primair aan zet zijn. Dit leidt ertoe dat er vaker afspraken worden gemaakt met partners over ieders inzet.

De wijkagent heeft een belangrijke positie in de kerntakendiscussie. De wijkagent is voortdurend in de wijk aanwezig, ziet en kent de problemen en wordt hierop door de bewoners aangesproken. De rol van de wijkagent verandert: naast de uitvoering van politietaken wordt de informatiepositie steeds belangrijker. Door de wijkagenten niet geïsoleerd te laten werken en de informatiepositie optimaal te gebruiken binnen de politieorganisatie en het netwerk van partners, wint de wijkagent aan kracht. In diverse regio's zijn initiatieven om wijkagenten te instrueren en te helpen bij de concrete vragen

waar zij tegenaan lopen. Een aantal korpsen is een regionale opleiding gestart om wijkagenten te leren deze nieuwe rol in te vullen.

De meldkamer wordt met een scala aan problemen en vragen geconfronteerd, waarvan een deel oneigenlijke telefoontjes betreft. Voorbeelden die worden genoemd variëren van telefoontjes van burgers die de weg vragen tot het melden van kapot straatmeubilair. De politie informeert burgers in dergelijke gevallen bij de intake waar deze terecht kan met de hulp- of informatievraag.

Een belangrijke succesfactor voor de politie is dat zij in de dagelijkse praktijk snel en effectief andere organisaties in kan schakelen. Een goed aanspreekpunt bij organisaties voor problemen op uitvoerend niveau is daarbij cruciaal. Voorkomen moet worden dat taken toch uitgevoerd worden door de politie wanneer zij niet worden opgepakt door andere organisaties of dat de politie voortdurend moet trekken om zaken voor elkaar te krijgen. Een tweede succesfactor bij de aanpak van onveiligheid met partners is dat de inzet van de politie en partners op elkaar aansluit. Wanneer de lokale driehoek bijvoorbeeld vaststelt dat de aanpak van jongeren door de politie prioriteit heeft, zal een inzet van een jongerenwerker de aanpak van het probleem versterken. In de praktijk worden hierover vaker afspraken gemaakt.

Voorbeeld
In de regio Utrecht wordt gewerkt met een zogenaamde 'plusoptie', waarbij de inzet van politie en gemeente op structurele wijze aan elkaar gekoppeld worden. De politietaken zijn opgenomen in het politiepakket dat in iedere gemeente wordt ingezet en in vergelijking met de huidige situatie uitgebreider is. Daarnaast heeft de politie capaciteit gereserveerd die flexibel wordt ingezet in gebieden waar de problemen het grootst zijn: de zogenaamde plusoptie. Een aanvraag voor inzet van deze capaciteit wordt opgesteld door de districtschef en door de korpschef ingediend bij de regionale driehoek, die de aanvragen weegt en beoordeelt. De voorwaarden voor de toekenning van de plusoptie zijn: de aanwezigheid van een kwalitatief voldoende integraal veiligheidsplan met een veiligheidsanalyse en een beschrijving van de impact van het probleem, een beschrijving van de ondernomen acties door gemeente, partners en het district of wijkteam en het aantonen dat de aanpak bijdraagt aan de doelstellingen op het gebied van de criminaliteitsdaling.

3.2 Gemeenten

Gemeenten nemen de regierol op het terrein van veiligheid steeds vaker op zich en erkennen veelal dat de politie te veel taken op zich heeft gekregen. In verschillende gemeenten komen initiatieven van de grond om structureel te overleggen met partners. In toenemende mate maakt de gemeente daarbij harde afspraken: met de politie, met andere partners en met burgers, bijvoorbeeld door het afsluiten van burgercontracten.

Op dit moment wordt in het kader van het Project Veilige Gemeenten een onderzoek uitgevoerd naar de wijze waarop integraal veiligheidsbeleid kan worden geborgd binnen de gemeentelijke organisatie (zowel ambtelijk als bestuurlijk). Op basis van eerste indrukken kan worden gezegd dat succesfactoren bestuurlijk lef, politieke prioriteit en een daarmee gepaard gaande goede inbedding in de organisatie op beleidsmatig en bestuurlijk niveau (College van B&W, ambtelijke ondersteuning) en op uitvoerend niveau lijken te zijn. Een wisselwerking tussen beleid en uitvoering is van groot belang: de vertaling van het veiligheidsbeleid in concrete activiteiten en doelstellingen en het

beleidsmatig oppakken van knelpunten in de uitvoering vormen eveneens een succesfactor.

Het blijkt soms lastig om sociale veiligheid voldoende prioriteit te geven binnen afdelingen die andere taken hebben. Vooral als het gaat om beleidsterreinen waar reeds een aantal verplichtingen bestaat, is het moeilijk om (niet wettelijk verplichte) sociale veiligheidsaspecten (bijvoorbeeld het Politiekeurmerk Veilig Wonen in relatie tot andere bouw- en regelgeving) op te nemen.

De aanpak van veiligheid vergt dat er voldoende instrumenten en mogelijkheden zijn om partners aan te spreken op hun aandeel en harde afspraken te maken. Een succesfactor hierbij is het afsluiten van convenanten. Een aantal gemeenten werkt met convenanten waarin zij bijvoorbeeld met partners afspreken welke taken zij uitvoeren en welke organisatorische maatregelen zij nemen om het veiligheidsbeleid te versterken. Ook wordt vanuit de subsidie- en gezagslijn naar hulpverleningsorganisaties en welzijnsinstellingen beken in hoeverre eisen aan hen gesteld kunnen worden. Zo hebben de G31 in 2004 convenanten gesloten tussen alle partijen die bij de nazorg van stelselmatige daders zijn betrokken⁴. Deze convenanten sluiten aan op de afspraken in het Landelijk Kader Nederlandse Politie 2003-2006. Voor de periode 2005-2009 is met de G31 afgesproken dat zij een sluitend systeem van nazorg voor jeugdige en volwassen veelplegers realiseren.

Voor kleine gemeenten geldt dat zij soms over onvoldoende capaciteit beschikken om hun regierol voldoende te kunnen uitvoeren. Samenwerking (op regionaal niveau) kan dan uitkomst bieden.

Voorbeelden

In Rotterdam is een aantal stadsmariniers werkzaam. De kracht van deze functie is dat het topambtenaren betreft die gericht zijn op de uitvoering van afspraken en beschikken over doorzettingsmacht, financiële middelen en een directe koppeling aan het College van B&W. Zij hebben tot taak gekregen de veiligheid – die door een veiligheidsindex wordt gemeten – in een bepaalde buurt te verbeteren. Zij zorgen voor de inzet en afstemming van alle organisaties in de uitvoering en verplichten zich tot het bereiken van concrete resultaten.

Een gemeente sluit contracten af met de buurt. Op basis van enquêtes in de buurt en gesprekken met buurtbewoners wordt een concept-buurtcontract gemaakt waarin politie en gemeente bindende afspraken maken. Deze concepten worden besproken op een buurtavond, waar bewoners kunnen stemmen over de prioriteiten. Vervolgens wordt een definitief contract getekend. Burgers monitoren de contracten en gemeente en politie trachten hen te activeren. Na 2 jaar wordt de balans opgemaakt en leggen het College van B&W en de politie verantwoording af aan de buurt over de behaalde resultaten.
--

Gemeenten lopen tegen een aantal knelpunten aan. Er zijn veel instellingen die betrokken zouden moeten worden bij het veiligheidsbeleid, waardoor het soms lastig is iedereen op

---

⁴ Dit in het kader van de aanvullende afspraken die voor de tweede convenantsperiode van het grotestedenbeleid zijn gemaakt met de G30.

één lijn te krijgen. De gemeente heeft bovendien vaak een beperkte zeggenschap. Gemeenten werken aan een betere aansluiting van de zorgketen op de justitiële keten.

Er wordt in de politieregio's gesproken over een aantal taken die door de politie (mogelijk) worden overgedragen aan de gemeente. Daarbij geldt dat taken die de politie overdraagt aan gemeenten niet automatisch tot gevolg hebben dat een gemeente hierin op dezelfde wijze moet acteren als de politie. Een gemeente maakt zelf de afweging bij welke taken zij prioriteit legt, behoudens taken die wettelijk opgedragen zijn.

Afgeven van en toezicht houden op vergunningen

Het is de taak van de gemeente als vergunningverlenend bestuursorgaan om te beslissen over vergunningaanvragen, de vergunningsvoorschriften te handhaven, informatieverzoeken te behandelen en bedrijven te adviseren. Er zijn gemeenten waar de politie deze taken (gedeeltelijk) uitvoert; hier worden afspraken gemaakt over de overdracht aan de gemeente (voorbeelden zijn de wet op de kansspelen, de Algemene Plaatselijke Verordening, de Wet op de dierenbescherming en de Wet milieubeheer). Overigens doet dit niets af aan de signalerende en adviserende rol van de politie waar nodig (bijvoorbeeld het adviseren van de burgemeester over het verlenen van een vergunning voor een groot evenement).

Voorbeeld
Een gemeente houdt onvoldoende toezicht op de naleving van vergunningen in het kader van de Wet Milieubeheer. Hierdoor heeft de politie meer werk aan de handhaving omdat de politie alle informatie moet verzamelen. De relatie wordt bovendien verstoord omdat het bedrijf nooit controles of waarschuwingen heeft gehad, maar direct geconfronteerd wordt met een boete. Inmiddels wordt overlegd op welke wijze gemeente en politie elkaar beter kunnen aanvullen.

Registratie, opslag en afgifte van gevonden en verloren voorwerpen

De gemeentewet legt de verantwoordelijkheid voor gevonden en verloren voorwerpen bij de gemeente. In veel regio's wordt momenteel onderzocht of de registratie en het beheer van gevonden en verloren voorwerpen door de politie weer teruggelgd kan worden naar gemeenten. Een klein aantal gemeenten heeft deze taak al overgenomen. Het komt ook voor dat gemeenten en politie besluiten dat deze taak bij de politie blijft en dat de gemeente betaalt voor de uitvoering van deze taak. Discussie vindt vaak plaats over de beperkte openingstijden van gemeentehuizen en de match met gestolen voorwerpen die plaats moet vinden.

Voorbeeld
Een gemeente heeft onlangs de registratie, opslag en afgifte van gevonden en verloren voorwerpen en opslag, afgifte en – na verstrijken van de bewaartermijn – verkoop, schenking of vernietiging van de voorwerpen overgenomen van de politie. Burgers kunnen overdag bij de gemeente terecht en 24 uur per dag digitaal melding maken van een gevonden voorwerp. Door middel van voorlichting zijn burgers gewezen op deze taak van de gemeente. De politie verwijst burgers in beginsel door naar de gemeente. Eén maal per week staat een overzicht in de lokale krant met de gevonden en verloren voorwerpen, waardoor burgers ook duidelijk wordt gemaakt dat de gemeente deze taak op zich heeft genomen. Ook is er een overzicht op de website opgenomen. Wekelijks stuurt de gemeente een overzicht naar de politie, die de voorwerpen

vergelijkt met de lijst gestolen voorwerpen. De ervaringen zijn, alhoewel de ontwikkeling complexer, arbeidsintensiever en duurder was dan verwacht, per saldo zeer positief. De gemeente heeft het idee dat zij er meer prioriteit aan kan geven dan de politie waardoor de taak nu ook beter wordt uitgevoerd. In de toekomst zou de gemeente graag beschikken over een breed systeem waar ook andere gemeenten in de regio en de politie op aangesloten zijn.

Politiekeurmerk Veilig Wonen

De formule van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaat uit keurmerkeisen, erkenning van veilige producten, uitvoering door erkende bedrijven, certificering door toezichthoudende bedrijven en registratie in een centraal opgezet registratiesysteem. Het PKVW is vooral bekend geworden als keurmerk van de politie op gebied van inbraakbeveiliging bij woningen, maar heeft op complex- en wijkniveau ook invloed op de veiligheid(sgevoelens) buitenshuis. Bij de start van het keurmerk was reeds afgesproken dat de politie gedurende een periode van vijf jaar een aanjagende rol zou vervullen, waarna dit door gemeenten zou worden overgenomen. Momenteel vindt overdracht van de regierol van politie naar gemeenten plaats. Op deze wijze kunnen gemeenten het keurmerk met de partners zo effectief mogelijk inzetten zodat het past bij de sociale, economische en infrastructurele kenmerken in hun gemeente.

Veelplegers

Veelplegers en harde-kernjongeren zijn als groep verantwoordelijk voor een meer dan evenredig aandeel in de criminaliteit. Een gerichte aanpak van deze groep zorgt er voor dat de totale criminaliteit aanmerkelijk kan dalen. De belangrijkste doelen van het veelplegersbeleid van het kabinet zijn: het voorkomen dat jongeren uitgroeien tot veelplegers, het via effectieve sancties stoppen van het veelplegen door jeugdigen en een langere vrijheidsbeneming van meerderjarige veelplegers. De politiekorpsen hebben de persoonsgerichte aanpak van veelplegers inmiddels actief ter hand genomen. Gemeenten hebben de regie voor de (na)zorg aan veelplegers. De gemeente is de spin in het web voor huisvesting, uitkeringen en een nuttige dagbesteding. In overleg tussen het ministerie van Justitie, de 31 grote steden en de VNG worden de verantwoordelijkheden ingevuld.

Voorbeeld

In een regionaal college is een regionaal convenant veelplegers vastgesteld. Onderdeel van de veelplegeraanpak is de nazorg aan veelplegers. Taken van de gemeente hebben betrekking op resocialisatietrajecten, bijstandsuitkeringen, huisvesting inclusief begeleiding, arbeidsactivering, sociale activering, opleidingen en schuldsanering.

Landelijk is onderzocht welke organisatie verantwoordelijk is voor het beheer van het ketendossier veelplegers. In theorie bleek een aantal partners geschikt om het beheer op zich te nemen, waarbij gemeente of OM het meest voor de hand liggend waren. Zij zijn immers beiden voor een groot deel van de keten verantwoordelijk: de gemeente voor het deel preventie en nazorg en het OM voor het justitiële deel. Er is besloten over dit punt geen landelijk standpunt in te nemen en afspraken over het beheer over te laten aan de lokale partners.

Meldpunten en servicenummers

In diverse gemeenten zijn meldpunten of servicenummers opgericht of bestaan voornemens deze op te richten. Een meldpunt betreft een specifiek thema, bijvoorbeeld

een meldpunt overlast. Bij een servicenummer kunnen burgers terecht met allerlei vragen aan de gemeente, bijvoorbeeld op het terrein van leefbaarheid. Op deze wijze kan het aantal oneigenlijke telefoontjes bij de politie afnemen.

Overige taken gemeenten

Overige taken die op dit moment in de politieregio's in discussie zijn:

- Opsporen en verwijderen van fietswrakken
- (Gedeeltelijke) financiering van cameratoezicht
- Uitvoeren van evenementenbeheer, verzorgen van afzettingen

3.3 Hulpverlening

Er zijn enkele goede voorbeelden van een verbeterde samenwerking tussen politie, gemeente en hulpverleningsinstellingen. Succesfactoren zijn het maken van duidelijke afspraken over de inzet van politie en hulpverlening en het aanbieden van een centraal aanspreekpunt voor de politie door de hulpverlening. Het neemt de politie veel capaciteit en oneigenlijk werk uit handen wanneer zij zich kan beperken tot het uitvoeren van de politietaak - de eerste opvang en/of signaleren en adviseren - waarna overdracht plaatsvindt. Een coördinerend functionaris bij de hulpverleningsinstantie onderzoekt vervolgens op welke wijze en door welke instantie hulp geboden kan worden en zorgt voor de juiste doorverwijzing. In de grote steden zijn afspraken gemaakt over de samenwerking met hulpverleningsorganisaties voor opvang van verwarde personen.

Voorbeelden
<p>In 2004 heeft Amsterdam de Politie Innovatie Prijs in ontvangst mogen nemen voor de oprichting van de Spoedeisende Psychiatrische Onderzoeksruimte. Verwarde personen worden nu niet meer in een politiecel gehouden, maar overgebracht naar deze onderzoeksruimte die fungeert als een stedelijke EHBO-post van de psychiatrie.</p> <p>Een ander goed voorbeeld waar wij op verzoek van de Tweede Kamer in deze notitie nader op ingaan zijn de functies van zorgmakelaar en zorgmanager te Rotterdam waarmee zeer goede ervaringen zijn opgedaan. Een zorgmakelaar is een vooruitgeschoven post van de hulpverlening bij een externe organisatie die in aanraking komt met overlastgevende verslaafden. Momenteel werken dergelijke hulpverleners op de politiebureaus, bij de Rotterdamse Elektrische Tram (RET) en bij de Nederlandse Spoorwegen. Deze hulpverlener wordt betaald door hulpverleningsorganisaties en fungeert voor de politie als centraal aanspreekpunt voor de hulpverlening. De hulpverlener neemt het contact met de verslaafde over van de politie en regelt de goede zorg erbij (verslavingszorg of andere zorg- en hulpverleningsinstellingen). Ook maakt de hulpverlener zelf contact met verslaafden, inventariseert eventuele hulpvragen en biedt trajectbegeleiding aan. Een succesfactor is dat de zorgmakelaar ook buiten kantooruren inzetbaar is en deelneemt aan politieacties die zijn gericht op het tegengaan van overlast. De zorgmakelaar heeft ook tot doel de kennis over en het inzicht in de verslavingsproblematiek binnen de politie te vergroten. Daarnaast is er een zorgmanager werkzaam in Rotterdam, die deel uitmaakt van het bureau van de Stadsmarinier. Deze is met name gericht op de aanpak van structurele knelpunten. De zorgmanager springt in bij zogenaamde 'onoplosbare situaties' en adviseert de politie over de aanpak van verslaafden onder meer door het geven van trainingen. Tevens adviseert de zorgmanager het OM en de rechtbank bij concrete zaken, meldt misstanden bij de inspectie en neemt deel aan netwerken en overleggen. Met behulp van vreemdelingen zorg worden onverzekerde vreemdelingen, die in eigen land psychiatrische zorg kunnen krijgen, gerepatrieerd. Deze werkwijze heeft zowel voor de politie als de hulpverlening voordelen. De politie hoeft niet meer zelf de juiste zorg te zoeken, hetgeen tijd en de</p>

juiste kennis vereist. De samenwerking tussen zorg en politie is verbeterd. In het verleden waren hulpverleningsinstellingen soms mensen kwijt die de politie wel kende. Op persoonsniveau is nu voor verslaafden een interventiestrategie bepaald, waarbij repressie en zorg zijn afgewogen en een dossier wordt gevormd dat door hulpverlening en justitie gebruikt kan worden.

Knelpunten die genoemd werden door politie en gemeenten zijn er met name op het terrein van de jeugd, waar de regie nog tekort schiet, en de uitwerking van de nazorg aan veelplegers.

Huiselijk geweld

Op 21 juni 2005 is het conceptwetsvoorstel "*Huisverbod bij huiselijk geweld*" ter consultatie aan een aantal raden en colleges voorgelegd. De wet, die een bestuursrechtelijke insteek kent en niet onder het strafrecht valt, geeft de burgemeester de bevoegdheid om personen van wie een dreiging uitgaat van huiselijk geweld een huisverbod op te leggen voor een periode van 10 dagen. Er hoeft dus nog geen sprake te zijn van een strafbaar feit, de maatregel is juist bedoeld ter voorkoming hiervan.

Overtreding van het huisverbod is overigens wel strafbaar gesteld.

Het doel van dit (preventieve) huisverbod is tweeledig: enerzijds het vergroten van de veiligheid van het slachtoffer, anderzijds het (tijdelijk) doorbreken van de geweldspiraal.

De werkwijze rond de aanpak van huiselijk geweld is een goed voorbeeld van de signalerende en adviserende taak van de politie: de inschatting van de situatie gebeurt in eerste aanleg door politieambtenaren. De periode waarin het huisverbod van kracht is dient vervolgens te worden benut om de benodigde hulpverleningstrajecten in gang te zetten: voor het slachtoffer, voor de uithuisgeplaatste en voor eventueel betrokken kinderen. Kritische succesfactor is dan ook de mate waarin de diverse hulpverleningsinstanties (Jeugdhulp, Blijf-van-mijn-Lijf-huis, gemeenten, woningbouwverenigingen, psychische hulpinstellingen etc) zijn ingericht op een hulpverleningstraject dat enerzijds meerdere terreinen beslaat (en dus onderlinge coördinatie vergt) en anderzijds een tijddruk kent van de periode dat het huisverbod geldig is.

Voorbeeld

In een regionaal college is in het korpsbeleidsplan van de politie huiselijk geweld als regionale prioriteit opgenomen waarbij ook de inspanningen van lokaal bestuur, OM en overige partners zijn opgenomen. Voorbeelden van taken per partner: het lokaal bestuur vervult de regierol, neemt het thema op in de begroting, garandeert de hulpverleningstaak en heeft een vast contactpersoon voor de partners; de politie zorgt ervoor dat processen-verbaal binnen 30 dagen bij het OM zijn en er voldoende deskundig en opgeleid personeel voor de bewaking en begeleiding van huiselijk geweld is; het OM vraagt altijd een reclasseringsrapport en hanteert als beleid: Slachtofferzorg en vervolgen, tenzij...; overige partners (bureau slachtofferhulp, advies- en meldpunt Kindermishandeling e.d.) realiseren een goede registratie, wijzen een contactpersoon aan en nemen op verzoek deel aan gemeentelijke werkgroepen.

Defibrillator

De discussie rondom de defibrillator heeft betrekking op reikwijdte van de hulpverleningstaak van de politie. Deze taak kwam nadrukkelijk aan de orde toen de Tweede Kamer de wens uitte om alle politievoertuigen uit te rusten met een zogenaamde

Automatische Externe Defibrillator (AED) en de politie structureel in te zetten bij levensbedreigende situaties als gevolg van een hartstilstand of –stoornis. Deze defibrillator biedt de gebruiker de mogelijkheid om bij deze levensbedreigende situaties mensenlevens te redden. Het bieden van noodhulp speelt zich af op medisch gebied waar in Nederland de regionale ambulance voorziening primair verantwoordelijk voor is. De organisatie van medische noodhulp is geen taak en verantwoordelijkheid van de politie. Daarvoor is zij ook niet toegerust en opgeleid.

De politie is en blijft wel benaderbaar om vanuit haar hulpverleningstaak medewerking te verlenen aan medische noodhulp. Het gaat hier dan om een incidentele inzet voor het redden van mensenlevens in genoemde omstandigheden, zoals dat in de huidige politiepraktijk al gebeurt.

In hoeverre de politievoertuigen worden uitgerust met defibrillators wordt aan de hand van de lokale situatie (zoals bijvoorbeeld aanrijtijden) lokaal bepaald.

Overige taken hulpverlening

- De politie vervoert regelmatig psychiatrische patiënten naar een psychiatrische instelling. De wet BOPZ schrijft echter voor dat dit vervoer door de instelling zelf geregeld dient te worden.
- (Langdurige) opvang van daklozen en psychiatrische patiënten

3.4 Burgers

Burgers kunnen zich actief inzetten voor de veiligheid in de wijk. In het WRR-rapport 'Vertrouwen in de buurt' (2005) zijn hier voorbeelden van beschreven. De betrokkenheid van burgers in de buurt wordt in de kabinetsreactie op dit rapport verder uitgewerkt.

Voorbeeld
In een stad hebben gemeente, politie, buurtorganisaties en wijkbewoners afspraken vastgelegd over het gedrag op straat. De gemeente gaat een 'avondklok' instellen voor hangjongeren. Een aantal buurtbetrokken bewoners zullen 's avonds toezicht houden in de wijk en de jongeren indien nodig aanspreken.

Van burgers mag tevens een bepaalde mate van zelfredzaamheid verwacht worden. Het kabinet is van mening dat burgers, en niet de politie, primair verantwoordelijk is (uitzonderingsgevallen daargelaten) voor:

- De afhandeling van zaken na vaststelling van natuurlijke dood
- Behandelen van huis-, tuin- en keukenongevallen
- Behandelen overlast van/door plaagdieren
- Zelfredzaamheid vergroten bij burenruzie/buurtbemiddeling
- Openen woning of auto bij buitensluiten
- Adviseren bij civielrechtelijke zaken (te hoge schutting, overhangende takken, advies over echtscheidingen, voogdijschap)

3.5 Taken naar overige organisaties

Verbeteren afspraken over alarmopvolging

De politie en het bedrijfsleven werken aan betere afspraken over de alarmopvolging. Hierdoor moeten het aantal nodeloze alarmeringen door particuliere alarmcentrales waarbij de politie wordt ingeschakeld afnemen. Er zullen door de betrokken partijen, vertegenwoordigd in het Landelijk Platform Voorkoming Nodeloze Alarmeringen,

verbeterde protocollen worden ingevoerd om het doorgeven van alarmmeldingen door particuliere alarmcentrales aan politiemeldkamers en de opvolgingsreactie van de politie te verbeteren.

Vermindering administratieve lasten verkeerstaak

Het kabinet heeft de vermindering van de administratieve lasten bij de politie ter hand genomen. In het kabinetsstandpunt van 28 januari 2004 over het IBO Doorlichting regelgeving executieve politietaken, resulterend in het rapport "Minder regels, meer blauw" (2003), is gekozen voor een thematische vervolgaanpak voor twee jaar. Voor het jaar 2004 is besloten dat meer aandacht wordt besteed aan het terugbrengen van administratieve lasten voor de politie binnen de verkeerstaak. Doelstelling is te komen tot concrete voorstellen om wet- en regelgeving op deze thema's zodanig aan te passen dat een zichtbare en evidente vermindering van administratieve lasten wordt bereikt. De Tweede Kamer wordt separaat geïnformeerd over de resultaten van dit traject.

4 Maatregelen

In deze paragraaf zullen wij nader ingaan op de maatregelen die het kabinet heeft genomen of zal nemen om er zorg voor te dragen dat de politie wordt ingezet voor de eigenlijke politietaken.

In de kerntakenbrief van 2004 is aangekondigd dat wij zouden onderzoeken of de omschrijving van de hulpverleningstaak in artikel 2 van de Politiewet 1993 aanpassing behoeft. Artikel 2 luidt:

De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die dat behoeven.

Het kabinet heeft mede op basis van omschrijvingen van de hulpverleningstaak in andere landen, besloten om de omschrijving van artikel 2 op dit moment niet te wijzigen. Artikel 2 biedt de praktijk de ruimte om lokaal maatwerk te leveren. Een andere wettelijke omschrijving brengt het risico met zich mee dat het de politie in bepaalde situaties kan belemmeren. Er is bovendien vooruitgang te constateren bij de afbakening van hulpverleningstaken door de politie. Wij zullen de ontwikkeling met behulp van een aantal andere maatregelen verder ondersteunen en stimuleren.

Wel zullen we onderstaand omschrijven hoe wij de toepassing van het begrip 'hulpverlening' in artikel 2 in de praktijk voor ogen hebben. De bedoeling is dat iedereen die werkelijk hulp behoeft wanneer andere hulpverlenende instanties ontbreken uiteindelijk een beroep kan doen op de politie. Hierbij moet voldaan zijn aan de volgende criteria :

- hulpverlening is dringend (acuut, noodzakelijk)
- hulpverlening wordt uitgevoerd door de politie tot het moment dat primair met die taak belaste gespecialiseerde hulpverleningsdiensten het overnemen, en
- de hulpverlening is gekoppeld aan de handhavingstaak van de politie (er is sprake van strafbare feiten of aantasting van de openbare orde) of er is sprake van gevaar.

Door deze criteria wordt de politie gepositioneerd als eerstelijnsorganisatie die tijdelijk de eerste opvang doet indien dit dringend is totdat de hulpverlening het overneemt. In de

Ambtsinstructie⁵ voor de politie is een nadere instructie opgenomen hoe politieagenten in bepaalde situaties dienen te handelen. Door de koppeling aan de handhavingstaak en het criterium van gevaar valt de oneigenlijke hulpverlening aan burgers, daar waar in beginsel zelfredzaamheid geboden is, buiten de omschrijving.

De minister van BZK zal als eerstverantwoordelijke minister voor de hulpverlenende taak van de politie het overleg met het Ministerie van VWS over de afbakening en afstemming van taken van de politie en de hulpverlening intensiveren.

Momenteel wordt hard gewerkt aan een landelijk stelsel van veiligheidsregio's. De veiligheidsregio valt territoriaal samen met de politieregio en is gericht op een krachtige samenwerking van gemeenten, brandweer, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) en politie.

Het kabinet heeft een coördinerende rol om maatregelen op landelijk niveau te nemen die gericht zijn op versterking van de samenwerking tussen de partners in het veiligheidsbestel. Bij de uitvoering van het Veiligheidsprogramma en de Midterm Review wordt in overleg met de betrokken ministeries de samenhang van het veiligheidsbeleid op landelijk, regionaal en lokaal niveau versterkt.

Het is van groot belang dat de signalerende rol van de politie een goed vervolg krijgt. Dit geldt onder meer op het terrein van de jeugd. De politie (maar ook andere organisaties, zoals het onderwijs) beschikt over informatie over jongeren waar speciale aandacht voor nodig is omdat hun veiligheid in het geding is en/of zij in het criminele circuit dreigen te belanden. Met Operatie Jong werkt het kabinet aan een sterk en samenhangend jeugdbeleid met een goede samenwerking van de bij jongeren betrokken organisaties.

De werkwijze van Tegenhouden richt zich in aanvulling op opsporing en vervolging op het voorkomen, verstoren en stoppen van crimineel gedrag. De politie signaleert waar de kansen voor partners liggen om criminaliteit te bestrijden. Het is daarbij zaak dat bestuur, justitie en politie in nauw overleg met elkaar zijn om de meest effectieve mix van maatregelen gecoördineerd in te zetten. In het kader van Tegenhouden is een landelijke voorziening opgericht bij het ministerie van BZK voor signalen uit het veld die vooral een landelijke aanpak vergen. Tevens start momenteel een meting naar de effecten van Tegenhouden in een aantal politieregio's. U wordt over de resultaten hiervan geïnformeerd in de Voortgangsrapportages van het Veiligheidsprogramma.

Verder zal worden bezien in hoeverre politie en het Openbaar Ministerie in hun onderlinge relatie de opsporing kunnen verbeteren. In het verbeterprogramma dat wordt ontwikkeld naar aanleiding van de aanbevelingen uit het onderzoek van dhr. Posthumus inzake de Schiedammer Parkmoord zal de rolverdeling tussen Openbaar Ministerie en politie op het terrein van de opsporing ook aan de orde komen.

De evaluatie van de politieorganisatie leidt tot de invoering van het gemeentelijk inbrengrecht. Gezien de schaarse capaciteit van de politie zal niet iedere inbreng kunnen leiden tot extra politie-inzet. Er zal een regionale afweging moeten plaatsvinden. Wij

---

⁵ Artikelen 24 en 25 van de Ambtsinstructie voor de politie, Koninklijke marechaussee en buitengewoon opsporingsambtenaar en de daarbij behorende toelichting.

kunnen ons voorstellen dat een inbreng van een gemeenteraad, indien onderbouwd met een veiligheidsanalyse en een beschrijving van de activiteiten van de gemeente en de bij het veiligheidsprobleem betrokken partners, meer kans maakt op toewijzing van politiecapaciteit. Het Utrechts model, dat in de vorige paragraaf is beschreven, spreekt ons zeer aan. In deze politieregio wordt door middel van de zogenoemde plusoptie de inzet van politie en gemeente op structurele wijze aan elkaar gekoppeld. Wij zullen met een nadere uitwerking van dit uitgangspunt voor de regio's komen, die als handvat gebruikt kan worden.

In de politieregio's worden de politietaken in goed overleg en toegesneden op de lokale situatie uitgewerkt en vastgesteld. Voor een aantal taken geldt echter dat het evident oneigenlijke taken voor de politie betreft. Het ministerie van BZK zal in het kader van de beheersbevoegdheid sturen op de beëindiging van de uitvoering van een beperkt aantal evident oneigenlijke taken. Het betreft taken die wettelijk bij andere organisaties dan de politie zijn neergelegd. Het gaat met name om de registratie, opslag en afgifte van gevonden en verloren voorwerpen en het afgeven van vergunningen waar de gemeente het vergunningverlenend bestuursorgaan is. Uitgangspunt zal zijn dat de overdracht geleidelijk tot stand wordt gebracht.

De stuurgroep Handhaven op niveau heeft zich gebogen over de taak en rol van de politie bij handhaving van ordeningswetgeving en komt in een advies aan de minister van Justitie tot de conclusie dat zuiver bestuurlijke handhaving onder verantwoordelijkheid van en door de gemeente uitgevoerd dient te worden en dat zuiver strafrechtelijke handhaving onder verantwoordelijkheid van het OM valt, met de politie als eerstaangewezen uitvoerder. Bij mengvormen van bestuurlijke en strafrechtelijke (rechts)handhaving vindt de stuurgroep dat de planningsverantwoordelijkheid van handhavingstaken volledig bij de gemeente moet liggen. De inzet van de politie zou dan complementair dienen te zijn aan die van het bestuur. De stuurgroep komt in haar advies tot de volgende drie kerntaken van de politie in het kader van de handhaving van ordeningswetgeving:

1. Oog- en oorfunctie: Als informatiebron voor de gemeente, waarbij de politie relevante waarnemingen en informatie doorgeeft.
2. Sterke-arm: als houder van het geweldsmonopolie incidentele ondersteuning bieden aan de effectuering van de door de gemeente uit te voeren handhavingstaken.
3. Aanpak zware en georganiseerde criminele orderingsdelicten (al dan niet in combinatie met commune delicten).

De hoofdlijnen van het advies van de stuurgroep Handhaven op Niveau betreffende de taak en rol van de politie bij de handhaving van ordeningswetgeving spreken het kabinet aan. Alvorens een definitief standpunt in te nemen zal nog overleg plaatsvinden met betrokken partijen.

Het Project Veilige Gemeenten, dat u tegelijkertijd met deze notitie ontvangt, is in samenwerking tussen BZK, VNG en CCV opgezet om een aantal problemen bij het ontwikkelen van veiligheidsbeleid uit de weg te helpen, of in elk geval sterk te verminderen. Het project focust op vier deelaspecten: het faciliteren van gemeenten, het versterken van de regierol van gemeenten, het inzichtelijk maken van de veiligheidssituatie in gemeenten en het bezien van de sturingsrelaties Rijk – gemeenten. In het kader van deze notitie over de kerntaken zijn met name de volgende onderdelen van belang:

- Regionale samenwerking wordt waar mogelijk gestimuleerd en onderzocht wordt welke ondersteuning gemeenten willen bij het vormgeven van de regionale samenwerking, zodat de ondersteuning gericht(er) kan plaatsvinden.
- Er is een overzicht voor gemeenten van landelijke ontwikkelingen op het gebied van veiligheid(sbeleid) en een overzicht van beschikbare instrumenten om veiligheidsbeleid op lokaal niveau te ontwikkelen en uit te voeren gemaakt. Daarin staat helder welke (juridische) instrumenten beschikbaar zijn om veiligheidsbeleid vorm te geven en uit te voeren.
- Tevens zal de discussie over de taken van gemeenten worden gestart, met als doel het scheppen van helderheid voor gemeenten.
- In 2005 wordt een onderzoek verricht naar de wenselijkheid en mogelijkheid om een wettelijke basis te geven aan de regierol van gemeenten; indien de uitkomsten van het onderzoek positief zijn zal een wetgevingsproject gestart worden.
- Er wordt een methode ontwikkeld om resultaten van gemeenten zichtbaar te krijgen, te meten en openbaar te maken. Van die methode kunnen gemeenten gebruik maken bij het vergelijken met andere gemeenten en kan BZK gebruik maken bij het vormgeven van haar beleid.

U wordt over de resultaten van het Projectplan Veilige Gemeenten geïnformeerd in de Voortgangsrapportages van het Veiligheidsprogramma.

Om de regierol van gemeenten bij hulpverlening aan overlastgevend te versterken heeft het Kabinet eind 2004 het plan van aanpak 'Overlast en verloedering' naar de Tweede Kamer gestuurd waardoor het lokaal bestuur meer zeggenschap krijgt over het aanbod van de openbare geestelijke gezondheidszorg. Ook wordt een richtlijn ontwikkeld om de toepassing van de wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen (BOPZ) te vergroten.

Op dit moment zijn bij de Tweede Kamer twee wetsvoorstellen over de invoering van een bestuurlijke boete voor gemeenten in behandeling. Het gaat om de bestuurlijke boete voor overlast in de openbare ruimte en de bestuurlijke boete voor parkeren en stilstaan. In deze wetsvoorstellen wordt het mogelijk dat de gemeenten een bestuurlijke boete kunnen opleggen voor overtredingen, waarvan de handhaving nu tot de politietaak behoort. Het gaat om bepaalde overtredingen van de Algemene plaatselijke verordening en de Wegenverkeerswet. Er zal door deze wetten een verschuiving van taken plaatsvinden van de politie naar de gemeenten. Deze wetten zullen naar verwachting in 2006 in werking treden. Het precieze effect op de taken van de politie is op dit moment nog niet goed in te schatten, maar omdat het zeker een effect heeft, lijkt het goed deze ontwikkeling hier wel te benoemen.

Veel korpsen ondernemen activiteiten richting de burger, vooral op het gebied van bejegening en klanttevredenheid, met als doel om de relatie tussen burgers en politie positief te beïnvloeden. De prestatieafspraken met betrekking tot 'de tevredenheid over optreden van de politie bij het laatste contact' en het oordeel over de 'beschikbaarheid' hebben hierbij een stimulerende rol gespeeld. Om de politie concrete handvatten te bieden om deze twee afspraken positief te beïnvloeden, is vanuit BZK, in nauw overleg met de korpsen, een uitgebreid onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek geeft aan dat het oordeel van burgers grotendeels te beïnvloeden is door de politie zelf en geeft daartoe

concrete aanbevelingen. Het onderzoek zal, zoals toegezegd, in de loop van september aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

Naast de mening van de burger over het contact met de politie en het oordeel over de beschikbaarheid, is ook het totale imago van de politie van belang. Om een duidelijker imago van de politie naar de burger te kunnen communiceren, is het wenselijk een goed inzicht te krijgen in de beelden en verwachtingen die burgers feitelijk hebben ten aanzien van de politie. De resultaten van een onderzoek van het Programma Politie&Wetenschap hierover zullen dit najaar worden gepubliceerd.

Op basis van beide onderzoeken zal in nauw overleg met de korpsen worden bezien op welke wijze de verwachtingen van burgers het best kunnen worden gemanaged en hoe de relatie tussen politie en burger verder kan worden verbeterd. Hierbij zal ook een relatie worden gelegd met hieraan gelieerde ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de doelstelling dat in 2008 alle overheidsinstanties met burgercontacten een kwaliteitshandvest zullen voeren. Gezien het feit dat veel korpsen al actief bezig zijn met activiteiten gericht op de burger, hebben wij er veel vertrouwen in dat de relatie tussen politie en burger ook daadwerkelijk zal verbeteren.

Aan de verhouding tussen burger en politie draagt bij, dat helder is wat de burger redelijkerwijs kan verlangen aan inspanningen van de politie. Daaromtrent zijn normen geformuleerd in de Aanwijzing voor de opsporing (Stcrt. 2003, 41). Momenteel is het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Justitie bezig met de opzet van een onderzoek naar de uitvoering van deze Aanwijzing.

Inmiddels heeft de kerntakenbrief haar doorwerking gekregen in voorgenomen campagnes die in relatie tot de politie staan. Zo zal in de voorgenomen nieuwe wervingscampagne meer dan voorheen de nadruk komen te liggen op de politietaken en het gezag van de politie, en is in de recente aangiftecampagne de burger gewezen op zijn rol en bijdrage in de aanpak van criminaliteit.

In opdracht van de minister voor BVK en de minister-president is recent onderzoek gedaan naar de mogelijkheden en de wenselijkheid om te komen tot één contactcenter voor 'de' overheid (naar het voorbeeld van de stad New York) waaruit blijkt dat een overheidsbreed contactcenter een bijdrage kan leveren aan het realiseren van een toegankelijke, informatieve en dienstverlenende overheid. Uit verkennend onderzoek naar wensen en verwachtingen van burgers blijkt dat zij positief aankijken tegen een contactcenter voor de overheid. Begin 2007 zal de eerste fase van het contactcenter, waarbij burgers wordt gewezen bij welke overheidsinstantie zij terecht kunnen met een bepaalde vraag, operationeel zijn. Deze informatie zal zowel centraal als bij gemeenten beschikbaar zijn. Parallel aan de voorbereiding van de eerste fase vindt een kosten/batenanalyse plaats naar uitbreiding van het contactcenter. Naar verwachting zal het contactcenter ook een aantal oneigenlijke telefoontjes bij de politie kunnen wegnemen.

Onlangs heeft de WRR in het rapport 'Vertrouwen in de Buurt' geadviseerd over de wijze waarop mensen in hun directe leefomgeving (kunnen) bijdragen aan de aanpak van problemen en de steun die beleidsmakers en –uitvoerders hieraan kunnen geven. De Tweede Kamer zal nog dit jaar een Kabinetsreactie op dit rapport ontvangen.

Met deze notitie hebben wij u geïnformeerd over de politietaken en het proces dat wordt gevolgd om oneigenlijke taken over te dragen aan andere partners. Wij hebben er alle vertrouwen in dat de overdracht van taken dusdanig is dat de politie zich in toenemende mate op de eigenlijke politietaken kan richten, waarmee ook de kwaliteit van de uitvoering kan worden gewaarborgd.